

LJUBLJANSKI ČASNIK.

St. 51.

V petik 27. Rožnika.

1851.

Povabilo na naročbo.

S prvim dnevom maliga serpana tekočiga leta se začne nova naročba na časopis „Ljubljanski Časnik.“ Vredništvo je že o začetku leta naznanilo obljube in vodila svojiga mnenja. Častiti bravci imajo pred očmi polovico drugiga tečaja, naj bi tedaj sami sodili, če je ono se poganjalo obljube dopolniti.

Zastava naša je znana: svobodna, samostojna nerazvezljiva vstavna avstrijska država z enakopravnostjo vsih narodov po postavi 4. sušca 1849, mem vsiga nam velja pa *edinost moč in sreča* cesarstva. — Temu namenu bodo tudi zanaprej vsi vodivni sestavki primerjeni, naše geslo ostane: *Ako le če, Avstrija* čez vse.

„Ljubljanski Časnik“ je tedaj sploh iz celiga serca Avstrijanec, kakor takšin pa posebno Slovenec. Kakor Avstrijanec bo on vse podpiral, kar dragi domovini, *resoljni Avstrijski državi* k dobremu služi, se bo pa vsimu zoperstavljaj, kar bi vtegnilo mir in spravo med sicer različnimi vunder bratovsko zedinjenimi narodi žaliti. Vesoljnost mu gre čez kakorkoljšni posamesni del.

Pri tem „Ljubljanski Časnik“ ne neha biti zvesti sin svoje slovenske matere. Jo bo častil in si prizadeval slovenski narod na tisto stopnjo omike in blagostanja povzdigniti, na kateri se drugi narodi že znajdejo, kateri so Slovenci zavolj izverstnih lastnost popolnoma vredni.

Vlada je „Ljubljanskiga Časnika“ izvolila svoje ukaze, oznanila in postave Slovincam naznanovati. On si bo tedaj prizadeval svojim bravcam pravi pomen novih postav, kjer bo potreba natančnejši razlagati, on si bo tudi prizadeval vladi deželne potrebe kazati.

Politiški stan evropejskih zadev je tak, de vsaki dan glas kake imenitne prigodbe v mnogih državah prinese, in pripravljajo se v raznih krajih že bolj važne zgodbe, katere bodo v kratkim na luč stopile. Tudi prosti Slovenec ne praša le: *je kaša zarrela, se terga kaj nit?* temuč pazljivo se po svetu ozera, kaj se tu in tam godi. — Bomo tedaj zgodbe politiskiga sveta in posebno Avstrije skerbno nabirali in kar bode le mogoče naglo častitim bravcam prinašali.

Vse te obljube bo pa „Ljubljanski Časnik“ bolj in bolj dopolniti le takrat v stanu, če ga bodo podperali *žlahtni rodoljubi, Slovenski brati*. Na Krajskim, Primorskim, Koroškim in Stajarskim štejem mnogo mnogo slovenskih pisateljev iskrene domoljubnosti in izverstne učenosti, kateri pa (žali Bog) svoje zaklade skrivajo svojimu narodu v veliko škodo. Prosimo tedaj nam pošiljati vodivne politiske sestavke, primerjene namenam tega časopisa. Prosimo lepoznavski list okinčati z *poezijo in prozo*, posebno bi želeli *cestopise po slovenskih krajih, življenjopise imenitnih Slovincov, popisovanje slovesnost na kmetih, domačih šeg in navad, zgodovinske spominke slovenskiga rodu narodne pripovedke in pravlice, narodne pesmi i. t. d.* — Naj bi postal „Ljubljanski Časnik“ zaloga slovenske lilerature, naj bi pri naših sosedih daleč okolj slovelo *Slovincov* ime.

„Ljubljanski Časnik“ izhaja vsak teden dvakrat in sicer *vtorik in petik*. Predplačuje se za celo leto pri založniku Jožefu Blazniku 6 gold., za pol leta 3 gold., za četert leta 1 gold. 30 kr. Za polletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odraja še 15 krajc. — Celoletno plačilo za pošiljanje po cesarski pošti znese 7 gold. za pol leta 3 gold. 30 krajc. za četert leta 1 gold. 45 krajc. Dopisi naj se pošiljajo v tiskarnico Jožefa Blaznika.

Pisma, v katerih se naročnina pošilja, se morajo *po novih postavah frankirati*.

V Ljubljani 6. rožniga cveta 1851.

Dragotin Melcer, odgovorni vrednik.

Založnik in tiskar Jožef Blaznik.

Vradni del.

O z n a n i l o.

Dogodba, ki se je 22. junija 1851 pri popoldanski božji službi pred farno cerkvijo v Brezovici prigodila, da je namreč možnar počil in mlademu, lepemu hlapcu levo oko staknul, me primora, vse cerkvene in občinske predstojnike opomniti, da naj se zanaprej za nabijanje in zažiganje možnarjev vedno taki ljudje porabijo, ki dobro moč smodnika poznajo in vedo z njim v eakar hoditi, da se take in enake nesreče, ktere žalibog, le mlade, nevedne ljudi zadevajo obvarjejo.

Ljubljana 23. junija 1851.

C. k. okrajni poglavar
Tomaž Glančnigg, s. r.

24. Juni 1851 je bil XXIX. del, III. tečaj deželniga zakonika in vladniga lista izdan in razposlan, ki zapopade:

Razpis c. k. poglavarja krajnska kronovine 6. Maja 1851 zastran narejanja potniških bukev. — Razglas c. k. dnarstvinega deželnega vodstva za Stajarsko, Koroško in Krajsko 10. Maja 1851 zastran začetja novo vstanovljenih kupčijskih in obertnijskih zbornic in njih uredno podperanje v njihni obćenokoristni djavnosti. — Razglas c. k. davknega vodstva za Krajsko 14. Maja 14. Maja 1851. Izdaje državno zakladovih listov po 50, 10 in 5 gold., in vstavljenje izdajanja izštempljanih tripercentnih centralnih denarničnih nakazov. — Okoljni ukaz c. k. štaj. ilir. dnarstvinega deželnega vodstva 14. Maja 1851. Razjasnjenje k §. 80 postave 9. Februarja 1850 zastran davšin od pravnih opravil i. t. d. — Okoljni ukaz c. k. štaj. ilir. dnarstvinega deželnega vodstva 10. Maja 1851. Ravnanje z ulogami ktere so na manji kakor na predpisani kolek v nesodnih zadevah pisane.

Danes bo XXX. del III. tečaj 1851 deželniga zakonika in vladniga lista za Krajsko kronovino izdan in razposlan.

Ljubljana 27. junija 1851.

Od c. k. vredništva deželniga zakonika in vladniga lista za Krajsko.

Nevradni del.

Avstrije prihodnost.

(Dalje.)

X.

Dne 1. sušca leta 1835 je nasledoval svojimu očetu cesarju Francu I. Ferdinand I, kateriga spomin ko darivca svobode in vstave bo v vekomaj slovel pri avstrijskih narodih. Že tačas se je govorilo od važnih prememb v stanu notrajnih avstrijskih zadev, vunder je saj zastran politike še trinajst let vse pri

starim ostalo. Od svitlila očeta na smertni postlji izrečena želja, v vladni podobi kolikor bo mogoče nič ne premeniti, in po pravim pridobljenih starih pravic ne žaliti, je pobožni sin zvesto dopolnil. Kronan je bil Ferdinand I. že 2. kimovca 1830 ko kralj Ogerskiga, 14. kimovca 1836 ko kralj českiga in 8. kimovca 1837 ko vladar lombardo-beneškiga kraljestva, cesarske avstrijske krone si on po izgledu očeta Franca ni na glavo djal. In vunder bi bila taka slovesnost neizmerno važne dobičke cesarstvu prinesla. Vsaka politiška idea, ako bi jo hotli državljani v spomin okoreniniti, mora vsim vidljivo znamenje imeti. Nar imenitnejši politiška misel, tako rekoč temeljni princip našiga mnogonarodniga cesarstva pa je *edinost*.

Če že v vsaki družini edinost vse pripomore, raspertija pa vse razdrobi, ta resnica še veliko bolj zastran države velja, in posebno države v okoljsinah avstrijske samovladije.

Temu principu, to je tej vodilni misli mora povsod in zmirej primerjeno biti djanje tako vlade, kakor državljani, kar ta princip žali, je napčno, je zaveržljivo, če se v se tako zapeljivi obleki prikaže, kar ta princip podpera je dobro, je koristno, če se tudi marsikaterimu pri prvi vpeljavi zlo grenko zdi. Temu principu moramo vse v dar prinesiti, če hočemo v prihodno kaj veljati, naj bo ta dar nam še tako drag, postavim *prostost*, *narodnost*, *premoženje* i. t. d. Začasna zguba bo obilno obilno dobičkov donasala. Reč je važna za avstrijsko prihodnost, je tudi v tanjki zvezi s poprejno navado casarskiga kronanja, in z §. 12. vstave 4. sušca 1849, bomo se tedaj nekaj pri njej mudili, da bi se potler ložeje sodilo, kaj je Avstriji bolj primerjeno, centralizacija ali pa razdirajoči razid, kateri se v ptujim jeziku imenuje foederalismus.

Že stari pregovor pravi: *Edinost da moč*.

Slabi otrok preterga en list papirja, položi skupaj njih mnogo, odraseni mož ne bo v stanu zveze razdjati. Kar velja sploh v natori, velja enako v kakorkoljšni družini, in nar bolj v veliki zvezi rodovin, katero imenujemo državo. Edinost je tedaj tako potrebin pogoj vsake države, de brez te podlage je prazno od primerjenosti ali napčnosti kake politiške naprave le govoriti. Že posamesen človek mora poprej prašati: ali bo živel, potler še le *kako*. Kar je ribi voda, človeku sapa, je edinost državi. V edinosti mora tedaj ona nar poprej svojo podlago, iskati, na kateri bi se dvignilo navadam in potrebam državljani primerjeno poslopje. Kako lepo pravi S. Augustin: in necessariis unitas, in dubiis libertas, in omnibus libertas, v potrebnim edinost, v dvomljivim prostost v vsim ljubezin). Častiti oćak govori sicer tukaj od svele vere, vunder veljajo njegove zlate besede nič manj zastran države. Ravno država ima važni politiški namen, vse, kar se zavolj raznosti različnih narodov loči, terdno zvezati, da bi bila združena moč v stanu vesoljni potrebi zadostiti. Narodnost veže le rojake, ptujim narodam nasproti pa je in bo zmiraj voglasta, država le je v stanu vogle odbrusiti in tako eni narod drugimu pridružiti. De je prazna sanja Evropo tako deliti, de bi se vsakimu narodu primerjena država nakazala, vsak ve, ki se je le le zažel vaditi v abecedniku politike. Takimu ravnanju nasproti bi Babilonsko zmešnjavo javni red imenovali. Prepri med ljudmi je tedaj le, kaj de je in kakšne meje ima Augustinovo *necessarium*.

Po naši pameti je samo vlada na taki stopnji da ve kaj in koliko oblasti ji je treba, de bi svojimu poklicu zadostiti zamogla, zveza državnih delov zna tudi po okoljsinah časov bolj ali manj oska biti. Nekterikrat v pretečenih stoletjih so se clo avstrijske de-

žele delile med sinove kakiga vladarja, tako da so se take razne kolena še le po dolgih letih v enim nasledniku sklenile, to se je zgodilo v letih 1282, 1379, 1565, od takiga razdeljenja je že tačas moč dežela silno oslabela, zdaj bi enako ravnanje gotovo pogubi nasproti peljalo. Tudi v letih samoderžne vlade od 1804 do 1848 je bila država zvezana skoro le v osebi cesarja, izhodna polovica, namreč dežele podveržene ogerski kroni, je imela vstavno vlado, katera v drugih kronovinah veljala ni, in vunder je bila Avstrija mogočna in spoštovana od zunaj, mirna in srečna v notrajnih zadevah. To se je pa doseči moglo v tačasnih državnih in sploh evropskih razmerah in pod samoderžno neomejeno vlado, katera je dostikrat iz lastne moči iz takiga stana izvirajočo napčnost popravila, in vesoljnosti žugajočo škodo odvernila. Vunder tudi tačas so bile opravila denarstva, vojaštva, in namestovanja proti ptujim namestnikom zmiraj le v roki centralne državne vlade. Taka zveza pa tačasnim potrebam primerjena in zadostna bi bila zdaj očitno ohlapna. Že prememba samoderžne vlade v vstavno, že vsim državljani po enakim dana svoboda rodi neodrekljivo potrebno kolikor je mogoče ozko zvezo.

Samoderžni vladar zamore nekatere svojih dežel vstavno, druge neomejeno vladati, kjer v tim delu je postava kar on veleva, on je tedaj v stanu javne naprave samoderžno vladaniga dela postavam vstavno vladanih dežel tako primeriti iz lastniga nagona, de v zvu-najnih in notrajnih zadevah tako potrebna edinost škode ne terpi, če centralni vladi le denarstvo, vojaštvo in namestovanje pri ptujih oblastnikih v rokah ostane, sicer bi pa tako razdeljena država v kratkim raspadla.

Tako je bila vladana Avstrija do leta 1848. Cesarja Franc I. in Ferdinand I. sta bila vezana na Ogorskim in Sedmograškim na stoletne od nju pod prisego poterjene temeljne postave, po katerih so ljudstva poslanci kraljevi kroni v nekterih državnih opravilih na strani stali, v drugih kronovinah je bila njuna vlada neomejena, bilo je tedaj mogoče jih tako vižati, da si vladni ukazi niso nasprotvali, to je avstrijski cesar ni bil na poti ogorskemu kralju. — Zato pa tudi po dolgi skušnji ta navada edinosti cele samovladije ni žalila. Denarstvo je bilo eno, armada celiga cesarstva je bila ena, nabrana iz vojšakov raznih narodov je spoznala za svojiga gospodarja in vojvoda le svitlila cesarja, ptuje vlade so svoje poslance le v poglavitno mesto na Dunaj na dvor in navadni sedež cesarjev pošiljale, tako je da tudi cela Avstrija v ptujih kraljih svoje posamesne poslance imela.

Ali v tim trenutku, ko je mili cesar Ferdinand I. dne 15. sušca 1848 se odpovedal neomejeni oblasti v dosihmal samoderžno vladanim delu svoje države, ko se je imenoval *vstavniga vladarja celiga avstrijskiga cesarstva*, se je na enkrat dozdej veljavni stan od verha do tla spremenil. Svoboda ne more biti različna, meni taka, tebi druga, sicer bi imel za eno reč dve meri, kar je pa pravici ravno nasprotno, krivica pa prave svobode še nikdar rodila ni. Če je cela Avstrija svobodo sprejela, morajo biti vsi Avstrijanci po enakim svobodni, ne eni bolj, drugi manj. Če morajo pa vsi po enakim svobodni biti, je neodrekljivo potrebno, de imajo vsi tudi le eno vsim enako veljavno vstavo kakor vir svobode, pa tudi mejo prostiga djanja, katere preskočiti nobenimu ni dano. V tej eni vladbini vstavi pa ravno leži edinost avstrijskiga cesarstva. — Tedaj se ni čuditi, de so dnevi sušca ude celiga avstrijskiga državniga trupla bolj osko vezali, ko leta pred sušcam 1848. Znano je sicer, de so pervaki sušcanskiga gi-

banja sploh le namen imeli Avstrijo osvoboditi to je vstavno vlado vpeljati. Javni glas je bil tačas: *prostost* ali od *edinosti* se je clo malo govorilo, mnogi mnogi so to zlato besedo v sercu zakopano nosili, ampak če zvesto armado in nje slavne viteze izjamemo, se je tu in tam po redkim najdil kaki pošteni, pri tem pa *serčni* mož, ki je dvignil černo-rumeno zastavo, če tudi svobodne vunder terdno zedinjene Avstrije, Madjari, Nemci, Slovani in Italijani so nosili ponosno lastne narodne trojnobarvne zastave. Vunder je vsak pametin previdel, de tako ravnanje dolgo terpelo ne bo. Avstrija v resnici *prosta* mora biti *zedinjena*, in bolj svobodna, bolj zedinjena. Mnogim ta resnica v glavo ni hotla iti, z tim so pa skazali, de od *svobode* in *vstave* le besede ne razumejo, ali pa de hočejo svobode le sebično rabo namreč *zase* ne za *druge* — bi bila pa v resnici smešna svoboda. Nimamo daleč izgleda iskati. Ogorsko kraljestvo je imelo že kake stoletja omejeno vlado, vstavno v našim pomenu bi jo komaj imenoval, ker je madjarskimu narodu po nji taka prednost mem drugih bila dana. Vladi nasprotna stranka ogerskiga deželnega zbora je neprenehama več prostosti terjala, tačas se je še Košutakole oglasil: cela Avstrija mora vstavno vlado dobiti, da bo prostost nar terdnejši vezalo avstrijske samovladije. Z timi sladkimi besedami je slepila madjarska stranka Dunajčane ravno od perve sape svobode nadušene. Komaj je bila pa po cesarskim patentu 15. sušca vstavna vlada celi Avstriji obljubljena, so pervaki ogerskiga ali bolj po pravim magyarskiga gibanja si kaj posebniga želeli, namreč odločeno ministerstvo, rekoč da pri njih vstavna vlada nič noviga ni, de jim mora tedaj vladar zdaj, ko so drugi deli vstavo dobili, vunder daljno stopnjo politiške prostosti dovoliti. Žugali so z odkritim puntam, če bi ta želja ne bila dopolnjena. Avstrija je bila v silni stiski, tedaj clo težko kaj odreči in za ogersko krono odločeno ministerstvo dovoljeno. Edinost Avstrije je bila pa z to napravo tako podkopana, de bi bila ona morala popolnoma razpasti, ako bi se te postave že v teku kakih mescov ne bile neveljavne naznanile. — Dva ministerstva denarstva vojaštva ali zvu-najnih zadev nista le dva ministerstva, temuč dve državi, dve razni vladi. Vsaka naprava, katera potrebno edinost samovladije v resnici žali, v sercu nosi seme prihodnje pogube, če se o začetku kaže v se tako vabljevih okoljsinah. Naj bi si to resnico vsi tisti v spominu vtisnili, kateri se še zdaj oznanijo nasprotni centralizaciji, kateri le v *foederalizmu* išejo zveličavni stan avstrijskiga cesarstva. Tudi *foederalizem*, to je bolj obširnejši samostalnost posamesnih delov avstrijskiga cesarstva *bo morebiti enkrat* pripravna podlaga za poslopje naše vstave, kdor pa že zdaj za tako razdirajoči razid svoje nagnenje oznanuje, ali moči in sreče države po pravi poti ne iše, de bi tudi bil pošteni mož, ali pa se le hlini biti prijatelj edinosti cesarstva. Če kterikrat, zdaj velja cesarski izrek: *Viribus unitis*.

(Dalje sledi.)

Austrijsko cesarstvo.

Krajnska.

V lazah, majhni vasi blizo Snožec so soseskinci močje iz hvalevredniga nagiba šolo napravili, v kateri se otroci slovenski jezik brati in pisati učijo.

* V „Novice“ se piše, da je pri Kerškem 15. t. m. v 8 vaseh toča vse pokončala, ki je bila debela kakor golobja jajca. Ker se je tudi ondi lansko leto enako nesreča pripetila, ljudje milo zdihujejo, ker ne bodo imeli kaj jesti.

* Škoda ogaia v Iški vasi se je cenila na 169,58 gold. in 4 kr.

* Pretekli torek smo dobili od jugoslovenske mladosti iz Prage 150 iztisov sledečega v českom in serbskem jeziku sostavljenega poziva, s prošnjo; ga „Ljubljanskemu časniku priložiti, kar toliko raji storimo, ker podpera dve koristni reči, namreč slavensko slovo in česko narodno gledišče. Ob enem priporočimo Slovincem zbirko pesem si omisliti, o kateri spodej poziv govori, ker se svesto nadjamo, da bo gotovo vsacemu dopadla, komor je čut dan za serbske narodne pesmi.

Posiv se takole glasi:

Narod česki si je namenul postaviti gledišče in že se nabirki po vsih československih zemljah obilo skupljuje. Mladost jugoslovenska v Pragu hoče v tem delu izobraženja svoje brate koliko toliko podperati; toraj bo izdala v korist bodočega narodnega gledišča Pražkega nekoliko do sadaj še nikjer natisnjenih „serbskih narodnih pesem s česko pre-stavo.“ One meni s tem početjem dvema namenoma ob jenem poslužiti, t. j. gledišču pomagati i z narodnimi pesnami serbskimi Čehe soznani, tega se ona nadja in prosivso slavensko mladost, kakor tudi vsacega posameznega Slavena, da ji v tem delu slavenske vzajemnosti pomaga in da se naglo razširijo te knjige, da bi tako denarji pred ko je mogoče na namenjeno mesto prišli. Knjiga bo obsegla 13. pol, na svitlo bo prišla naj dalj do 19—31 julija in velja dve dvajsetici.

Denarji se pošiljajo gospodu Vraničaniju Dobrinoviču (Hibernacke ulice) Nr. 99⁹⁸/₂ v Prago.

Štajarska.

15. t. m. je bila v Gradcu druga slavenska beseda, ki se je prav dobro obnesla.

Istrija.

V Poli so skupali grobni spominek ogerskega kralja Salomona, ki je umrl leta 1087.

Česka.

V Pragi se z nova kolera prikazuje; v Bernu na Moravskem tudi.

* Žandarmerijski polk na Českem ima 1180 mož, imelo bi jih pa biti 1250. Polk bi bil že zdavnej dopolnjen, ako bi se ne bilo že čez 200 mož iz službe spustilo.

* 1. julija bo začel v Pragi izhajati časopis pod naslovom: „Pražski prostonarodni list.“ Prišel bo trikrat na teden kakor politiški in enkrat kakor lepoznanški list na svitlo. Vredoval ga bo gospod Maly.

* „Blahovest“ ne bo jenjala, kakor je bilo rečeno; marveč bo še izhajala, in prejema naročivni denar za drugo polletje z 1 gold., v zavitku po pošti z 1 gold. 30 kr.

* „Pražske nov.“ naznanijo, da je za predsednika komisije, ktere naloga je česko-slovensko imenoslovje znanstvenih izrekov za rabo v učiliščih sostaviti, minister uka bibliotekarja dr. P. Šafařika in za ude komisije profesorja Čelakovskega in Tomeka in tajnika českega muzeuma Erbena zvolil.

Slovaška.

V Tirnavi in nje okolici na Slovaškem se je za česko gledišče v Pragi 15 gold. 16 kr. nabralo.

Ogerska.

V starosodskeji županiji na Ogorskem so popisali 94,402 prebivavcev; med njimi 92,607 Slovakov, 1347 Nemcov, 160 Madjarov ali prav za prav madjaronov, ravno toliko ciganov, ostali pa so Slaveni. Katolčanov je 59,410, protestantov 34,990, 2 gerka, in kar je skoraj čudno — juda nobenega. Župania šteje 5 mest, 9 trgov, 99 vasi, 69 pristav in 12 pust.

Avstrijska.

Na Dunaju se je vstanovilo društvo Marienverein^a za podporo našega rojaka, misijonarja dr. Knobleherja.

* O binkuštih je bila na Dunaju v cerkvi sv. Štefana 18,000 oseb birmanih: med njimi so bili nekteri že čez 30 let stari.

* Denarja v papirju se je iz deržavne ravnih denarnic izdalo:

	do konca maja 1851.	do konca aprila 1851.
Tripercentnih denarničnih navkazov za . . .	15,123,660 gold.	23,119,620 gold.
Obrestnih listkov deržavnega zaklada za . . .	88,173,300 „	78,972,500 „
Neobrestnih „ „ „ „ „ „ . . .	17,504,065 „	9,820,595 „
Navkazov na ogerske deželne dohodke za . . .	52,114,135 „	54,400,825 „
Skupej . . .	171,915,160 „	166,313,540 „
Od teh jih je pa bilo v denarnici narodne banke za . . .	54,544,879 „	53,642,221 „
Tedaj jih je bilo med občinstvom za . . .	117,370,281 „	112,671,319 „
Ako se temu prištejejo banknoti, ki so bili med občinstvom . . .	243,991,415 „	248,286,875 „

Znesejo skupej denarni papirji ki se morajo jemati . . . 361,361,696 „ 360,958,194 „

Razun tega je bilo med občinstvom lombardo-benečanskih zakladnih listov

	do konca maja 1851	do konca aprila 1851
za . . .	56,445,315 lir.	57,126,205 lir.
Od teh se je po 50 percentnem dodatku k zemljišnemu davku na lombardo-benečansko posojilo noter pobralo za . . .	27,826,200 „	23,826,200 „

Tedaj jih je bilo med občinstvom za . 28,619,115 „ 33,300,005 „

Denarnih listkov je bilo med občinstvom:

	do konca maja 1851	do konca aprila 1851
nemških za . . .	7,153,936 gold.	6,982,390 gold.
ogerskih za . . .	8,470,721 „	8,500,163 „

Skupej za . 15,624,657 „ 15,453,162 „

Galicija.

V Lvovu pričakujejo prve dni prihodnjega meseca prihod njegovega veličanstva, avstrijskega cesarja. Grof Goluchovsky, ki je še le iz Dunaje prišel, se bo v nekterih dneh spet na mejo Galicije podal, njegovo veličanstvo sprejet. Sliši se, da se bo cesar nektore dni v Tarnovem in Krakovem mudil in še le potem v Lvov prišel. Od tod pa se bo podal v Stoyj, kjer se ima, kakor se govori 40,000 vojakov zbrati. V Lvovu se velike priprave za sprejetje delajo.

* Cesarja že 28. t. m. v Lvovu pričakujejo. Sliši se, da ga bo minister Bach spremil na popotovanju.

Tuje dežele.

Černagora.

Iz Černogore pripovedujejo novice sledeče: Starašinstvo v Cehinji je obljubilo kersanskim poslancem Hercegovine kersanskih prebivavcev na meji ne več nadlegovati. Černogorce Gruica, ki je prepoved prelomil in v Hercegovine necega kristjana ubil, je bil v kazen ustreljen. Sicer so Černogorci še druga dva Turka ubili, pa tudi oni so bili hudo tepeni. Vojvoda Grahovega in Gregusia sta se vsak z 20 možmi v Banjani podala rodovini Mirkovic in Soprivica, ki ste že dolgo v kervavem prepiru, vmirit.

Francoska.

Na Francoskem poskušajo ribe iz Nemskega v francoskih vodah zarediti. Celo iz Berolina se v Pariz vozijo. Poskušnje so dobro stekle.

* Na Francoskem se posvetovajo, če ima Francosko republika ostati ali ne.

Portugalsko.

Iz Lizabone naznanijo novice da je maršal Saldanha poslanecm Francoskega, Angleška in španskega zagotovil, da se kraljici ni ni-

* 1. dan prihodnjiga mesca imajo dosedanji medmejni coli med Ogorskim, Erdeljskim in Horvaškim in vsimi drugimi avstrijskimi deželami jenjati, le na meji med Ogorskim in Horvaškim na eni in med Štajarskim, Krajnskem in Primorskim na drugi imajo začasno zavolj soli še ostati.

središne, potem iz deželnih glavnih in pobi-

do konca maja 1851 do konca aprila 1851

15,624,657 „ 15,453,162 „

česar bati, doker je on poveljnik na Portugalskem.

Afrika.

Iz Carigrada se piše 15. tega mesca, da so bili ondi komisari, ktere je egiptovska vlada tje poslala, od sultana in turške vlade prav prijazno sprejeta. Razpertije, ktere so med tema dvema vladama vstale, se bodo brez dvombe prav mirno poravnale, kar se je že popred zamoglo viditi, akoravno so sila važne, ki so se iz začetka zdele take, da bi se ne moglo lahko z lepo poravnati. Nar važniše je o tem reč o vojaštvu, ker turška vlada tirja, da naj se vojaštvo zelo pomanjša, egiptovska vlade pa ni volna tega storiti, in ima tudi prav, ker potrebuje mnogo vojakov, da zamore notrajni mir, ki na tanjki niti visi ohraniti. Menimo, da se bode turška vlada, to zvedši, udala.

Ljubljanski novičar.

Zlo se pripoveduje, da hoče vojskovodja Redecky grad pod Turnom pri Ljubljani kupiti in sem stanovati priti. Če je pa na tem kaj resnice, ne moremo povedati.

* Predlog mestniga odbora, naj bi bil prihodnji vsak terzni dan v Ljubljani tudi somenj za govejo živino, je pretekli teden deželno poglavarstvo potrdilo in ukazalo, naj kantonske poglavarstva po celi deželi napravo teh novih živinskih trgov v Ljubljani razglase.

* Slavni profesor malanja na Dunajski akademii g. Steinfeld je prišel po pripomoči ministerstva pretekli teden s 7 svojih učencov v Ljubljano in se je od tod v Bled in Bohin podal, ondi podobe krasnih krajev „rajkse Gorenške okolice“ pričo svojih učencov risat in jih učiti, kako se narava v podobah poznema.

* V nedeljo dopoldne ob 11 bo v pisarnici kmetijske družbe posvetovanje o postavljenju spominika slavnemu Preširnu, h kateremu so vsi prijatli slovečega pesniga povabljeni.

LEPOZNANSKI LIST.

Kuliferda.

Burke v jednom djanju.

(Iz češkega.)

(Dalje.)

Prizor dranjasti.

Rezka. Karol.

Rez. (za-njim) Lepo prosim, pojdite z Bogom in ne pridite več — lepo prosim.

Kar. Bodi Bog zahvaljen, te smo vže srečno odpravili.

Rez. Karliček, ti si vender prav ptič.

Kar. Zakaj?

Rez. Da si pustil vbogo Nežko naglo umreti?

Kar. Ker si nisim vedel drugače pomagati.

Rez. Kadar bodeva svoja, mi bodeš delal lepe reči.

Kar. Saj ti tudi meni nič dolžna ne ostaneš.

Prizor trinajsti.

Mislimir. Prejšnja.

Misl. Kako je?

Kar. Začetek slab — ravno sem odpravil ženine. Zdaj morate vi —

Misl. Kako to?

Rez. Gospod Dominek pride! —

Kar. Naj pride! — Rezka, glej gospo Dominkovo povzdržati, da na nas ne pride. Vi gospod! morate mene deržati za enega z teh ženinov, in kadar vam dam znamenje, poprosite za roko Nežkino.

Rez. (odide).

Prizor štirinajsti.

Gospod Dominek. Prejšnja.

Gospod D. (s popirom v roci) Ah dobro jutro, gospod Mislimir, ravno prav pridete moji hčeri za druga. (Karolu) Dobro misli, gospod zet! vse je v redu. Tu so svatbine pisma, tedaj pojdite in spoznajste nevesto.

Kar. Jaz — jaz — nisem prijatelj razporov — lepo prosim — pustimo vse to!

Gospod D. Pri kozlu, noben razpor! — Vi me jezite!

Kar. Kaj?

Gospod D. Da bi vas muri z vašo raztresenostjo! — da se nobenega razpora ne bojim —

Kar. Lepo prosim — kamor se ozrem, tam razpor! — Mene je to dosti merzlo, da me je hotel stric v zelji — in tale gospod dela tudi tako. Povem skratka, da se ruval ne bodem s celim svetom za vašo hčer.

Gospod D. Kaj slišim? Imate vi, Mislimir, mojo hčer radi? — in mi niste rekli ne besedice?

Misl. Nad vse jo ljubim — ali pred sem se moral prepričati njene ljubezni, preden sem se mogel vam zaupati. Vaša priazen, mislil sem —

Gospod D. Pozno, pozno! Vi bi meni bil za zeta naj ljubši — obljubo in besedo sem vže dal —

Kar. Tega vsega vas odvežem, in odstopim temule gospodu celo pravico — da je le

Gromski ne dobi. (za-se) Vsi vrage, tu pride starka? — (Mislimiru) Deržite se starega!

Prizor petnajsti.

Prejšnji. Gospa Dominikova.

Gospa D. (s papirom) Zdaj je vse skup.

Gospod D. Moje serčice, kakšen papir imaš to?

Gospa D. To so svatbine pisma moje hčere s gospodom Gromskim —

Kar. Kaj ne veste, da —

Gospa D. Le pustite, pustite, vse bode prav! — (Dominiku) In kake pisma imaš pa ti tu?

Gospod D. Moje serčice! To so svatbine pisma moje hčere s gospodom Terčkom.

Kar. Vsaj veste, kaj sem vam rekel —

Misl. Gospod Dominek! —

Gospa D. Ti veš, moj angel, da se ti nisem nikdar protivila, ali Nežke ne dobi gospod Terček.

Gospod D. Preljubezniva moja ženica, tvoja volja je bila moja volja — gospod Gromski ne dobi Nežke.

Kar. Oh serčica moje, naj lepši prilika k poravnanju, če se bode le ljubilo. (Gospodu Domineku) Ni-le res, da svojo gospo ljubite in da jo neradi žalite?

Gospod D. Rajše bi umrl.

Kar. (Gospoj Dominikovi) Ni-li res, da bi se vaš gospod soprug žalostil?

Gospa D. Rajše bi sama žalosti poginula.

Kar. (Obema) Ali eden drugemu po volji biti nočeta.

Gospod D. Raji kraj sveta.

Gospa D. Rajsi ločiti se!

Kar. Dobro tudaj. (njemu) Ne odnehajte! — (nji) ne poslušajte! — (naglas) Tu stoji mladeneč, ki vašo hčer ljubi, kakor ona njega —

Dajte svoje prevoljenje in bode vsemu konec! —

Gospa D. Kdo? — Mislimir!

Misl. Naj drajši prijateljica, zarolim se vam —

Kar. Njegova silna ljubezen me je preganila, damu svojo nevesto s radostjo odstopim. (Gospodu Dominiku) Odvežem vas obljube mojemu očetu storjene. (Gospoj Dominikovi) Dam vam nazaj zapis gospej Terčkovi dan — (gospodu Dominiku) Ne protivite se dalje. (Gospoj Dominikovi) Poslužite se prilike k smirjenju. (Gospodu Dominiku) Svetim vam s dobrim izgledom. (Gospoj Dominikovi) Odrečem se svoje pravice, storite tudi tako.

Gospod D. No, serčice moje, kaj rečeš k temu?

Gospa D. Govori ti, možiček, kaj o tem misliš.

Misl. O mili gospod Dominek!

Gospod D. S tim sredstvom bi se poravnal naš razpor.

Gospa D. Res je taka! Veš ti kaj, poprašajva Nežko, in če je naklonjena (nagnjena) gospodu Mislimiru, mu jo daj. (Karlu) Potlej dobite zapis gospe — Terčkove, in — (odide)

Kar. Lepo!

Gospod D. (Karolu) Če dovoli moja hčer, vam prinesem pisanje vašega gospoda očeta naj. (odide)

Kar. Prekrasno!

Prizor šestnajsti.

Mislimir. Karol.

Misl. Karliček! na kako vižo ti to povernem. Ti mi daš srečo mojega živobitja.

Kar. Vaša spokojenost mi je povračilo. Le eno še, in potle je zmaga dobljena. Meni je tako, kakor bi nevesti napiljal; kakor bi —

Prizor sedemnajsti.

Prejšnja. Rezka.

Rez. (Naglo) K orožju, naglo, ženini pridejo zopet —

Kar. O joj, joj nam. — Teci berž k Nežki, naj mudi očka in mamka, da te svate odpravim.

Rez. (odbegne)

Kar. Zdaj gospod, premeniva smeh v solze

Plačite, plačite. —

Misl. Plakati imam? — Zakaj pa?

Kar. Plačite, vsi vrage! — sicer je po nas!

Prizor osemnajsti.

Gromski. Terček. Prejšnji.

Gr. Urug me vzemi — prideva še enkrat — mi-dva sva se razmislila —

Kar. Zakaj sta se razmislila, gospoda?

Ter. Lepo prosim — gospod Gromski vam vse pove; lepo prosim.

Gr. Veste, da smo sem prišli, da bi vašo hčer vzeli, — ali da je umrla —

Terč. Tak je ne vzemem, lepo prosim.

Gr. In ker nimam tunič opraviiti, pojdemo, od koder smo prišli.

Kar. Srečno pot! — recite vsakemu, kogar srečate, da ste tu bili.

Ter. Lepo prosim, jaz to opraviim.

Gr. Predin odideva, bi se rada priporočila gospej —

Kar. O mili gospodje — pojdite z Bogom. Nemogoče ji je žalosti s vami govoriti. — Tule prasaite mojega strička —

Misl. (jokaje se) O moja boga gospa teta!

Gr. Jaz imam tu njeno pisanje — rad bi ji ga nazaj dal —

Misl. (Karolu) Vzemi naglo!

Ter. In jaz vam tu oddam vaš zapis — prosim lepo —

Kar. Prav, prav! le sem —

Gr. Počasi s to streljo! — Pred nam izdajte naše zapise —

Kar. Sem tako zmešan, da še ne vem, kje je imam. Dam vam list v poterjenje, da rečeni zapisi nič več ne veljajo —

Gr. To je vže tako.

Ter. Lepo prosim —

Kar. (sega po črnitu) O moja uboga hčer! o moje edino veselje! (se smeja po strani)

(Dalje sledi.)

Telegrafiško kurzno naznanilo deržavnih pisem 25. Rožnika 1851.

Deržavne dolžne pisma po 5 od 100 (v srebru) 95¹/₁₆

" " " " 4¹/₂ " " 83¹/₁₆

Dnarna cena 25. Rožnika 1851.

V dnarja

Cesarskih cekinov agio (od 100 gold.) 31¹/₁₆ glđ.